



# Utlysning av forskningsmedel: Utmaningar för ett sammanhängande totalförsvaret

## Steg 2

## Innehåll

Utmaningar för ett sammanhängande totalförsvaret.....	3
MSB:s uppdrag samt bakgrund till utlysningen .....	3
Utlisningens syfte/forskningsbehov .....	4
Inriktning 1 – Förutsättningar för ett sammanhängande totalförsvaret .....	4
Inriktning 2 – Öppen inriktning .....	4
Centrala begrepp.....	4
Ramar och förutsättningar.....	5
Urval och beredning.....	5
Steg 2 – Fullständig forskningsansökan .....	6
Mer information.....	8
Kontaktpersoner .....	8

## **Utlysning av forskningsmedel: Utmaningar för ett sammanhängande totalförsvaret**

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) avser att under högst fem år finansiera ca två forskningsprojekt inom området Utmaningar för ett sammanhängande totalförsvaret. Utlysningen omfattar 20 miljoner kronor.

Utlysningen kommer att ske i två steg. I första steget inkom 16 ansökningar till MSB varav 8 efter bedömning har bjudits in att lämna en fullständig ansökan i forskningsutlysningens andra steg.

### **MSB:s uppdrag samt bakgrund till utlysningen**

MSB har ansvar för frågor om skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret. Detta avser åtgärder före, under och efter en olycka, kris, krig eller krigsfara, ett arbete som genomförs tillsammans med aktörer såsom myndigheter på lokal, regional och statlig nivå, regioner, frivilligorganisationer och näringsliv. När en samhällsstörning inträffar stödjer MSB den aktörsgemensamma hanteringen.

I Sverige finns således ingen *krisledande* myndighet. Krisberedskapen bygger på ansvarsprincipen och samverkan mellan aktörer. Vid allvarliga kriser eller händelser i samhället kan dock resurserna behöva förstärkas ytterligare. Den nu återupptagna totalförsvarensplaneringen ställer höga krav på att den samlade effekten av processer och leveranser tillsammans skapar värde och önskad effekt. Utvecklingen av totalförsvaret ska utgå från behoven vid höjd beredskap och då ytterst i krig. Vi måste också förhålla oss till tidigare erfarenheter från krisberedskapen, som totalförsvaret bygger vidare på. Målet är att det operativa arbetet att hantera samhällsstörningar ska ske sammanhållet i hela hotskalan.

Det finns många utmaningar i att etablera ett sammanhängande totalförsvaret. Planeringen ska hänga samman mellan militärt och civilt försvar samt för de aktörer som ingår i det civila försvaret. Det finns också en balansgång mellan *nu* och *då* där allt inte går att översätta direkt från det gamla totalförsvaret. Det är delvis nya hotbilder som ligger till grund för uppbyggnaden av ett modernt totalförsvaret. Samtidigt finns osäkerheter kring tolkningsutrymmen och i vilken utsträckning de gamla lagarna är tillämpliga. Utifrån tänkbara utmaningar, där klimatförändringar, globalisering, urbanisering och digitalisering är potentiella faktorer, har totalförsvarets behov i högre grad även riktats mot områden som inte är traditionellt militära.

## **Utlysningens syfte/forskningsbehov**

Syftet med utlysningen är att bidra till ökad kunskap om aktuella och centrala utmaningar och framgångsfaktorer för utvecklingen av ett sammanhängande totalförsvaret, med bäring på en långsiktig system- och förmågeutveckling.

### **Inriktning 1 – Förutsättningar för ett sammanhängande totalförsvaret**

I inriktning 1 efterfrågar MSB avgränsade projekt, som till exempel belyser synkroniseringen mellan civil och militär verksamhet för att möta framtida hotbilder.

Totalförsvarens planeringen syftar till att värna civilbefolkningen, skydda samhällsviktig verksamhet och försvara landet mot väpnat angrepp. Nya hot och hotbilder har likaså inneburit ett ökat behov av samverkan mellan den militära och civila sfären. Samverkan mellan organisationer med skilda kulturer och förutsättningar behöver emellertid etableras och vidareutvecklas, aktörsgemensamma mål och metoder tas fram. Andra utmaningar gäller samverkan mellan det privata och det offentliga, där förutsättningarna ser delvis annorlunda ut idag med ökad internationalisering och nya typer av ägarförhållanden.

Vi är följaktligen i behov av kunskap om hur de militära och civila delarna av totalförsvaret kan samspela, utifrån den typen av konflikter och scenarier vi kan se idag. Dessa har bland annat haft olika tidsperspektiv och olika former för planering. Vi ser även utmaningar i gränssnittet mellan sakområdesansvar (sektorsansvar) och geografiskt områdesansvar på olika nivåer. Det finns även utmaningar i att skapa förståelse för tillämpningen av lagstiftningen, som har bäring på detta, för att inte utgöra hinder för samverkan.

Ansökningar med förslag på forskning inom Inriktning 1 kan ta upp delar av eller hela temat såsom det beskrivs ovan.

### **Inriktning 2 – Öppen inriktning**

I denna inriktning kan du som forskare mer fritt formulera din projektidé inom ramen för utlysningen. Vi välkomnar originella och nytänkande projekt, som har möjlighet att tillföra specifik och viktig kunskap för ett sammanhängande totalförsvaret.

## **Centrala begrepp**

Definitionerna kring olika begrepp skiljer sig åt och förändras till viss del över tid. Nedan ges MSB:s utgångspunkt för den här utlysningen.

## **Totalförsvaret**

Totalförsvaret är all verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig. I krig är totalförsvaret all samhällsverksamhet som då ska bedrivas. Totalförsvaret består av militärt försvar och civilt försvar.

## **Militärt försvar**

Det militära försvaret består av Försvarmakten inklusive Hemvärnet samt ett antal myndigheter som har till huvuduppgift att stödja det militära försvaret.

## **Civilt försvar**

Civilt försvar är den verksamhet som ansvariga aktörer genomför i syfte att göra det möjligt för samhället att hantera situationer då beredskapen höjs. Verksamheten bedrivs av statliga myndigheter, kommuner, landsting, företag och frivilligorganisationer. Civilt försvar gäller hela samhällets motståndskraft vid krigsfara och krig. Arbetet syftar främst till att skydda civilbefolkningen och att exempelvis sjukvård och transporter fungerar. Vid krigsfara och krig ska det civila försvaret också kunna stödja Försvarmakten.

## **Höjd beredskap**

För att stärka landets försvarsförmåga kan beredskapen höjas. Höjd beredskap är antingen skärpt beredskap eller högsta beredskap. Vid höjd beredskap kan delar av eller hela totalförsvaret mobiliseras. Om Sverige är i krigsfara eller om det råder sådana utomordentliga förhållanden som är orsakade av att det är krig utanför Sveriges gränser, får regeringen besluta om skärpt eller högsta beredskap. Om Sverige är i krig råder högsta beredskap.

## **Ramar och förutsättningar**

Utlysningen omfattar cirka 20 miljoner kronor, fördelat på högst fem år. Preliminärt ser MSB att 2 projekt kan beviljas inom ramarna för utlysningen. Huvudsökande skall vara disputerad och tillhöra ett svenskt lärosäte eller forskningsinstitut. Beräknad start för utvalda forskningsprojekt är satt till årsskiftet 2019/2020.

## **Urval och beredning**

I det andra steget har 8 av de sökande från steg 1 bjudits in att inkomma med en fullständig forskningsansökan. Utlysningens steg 2 öppnar 8 juli 2019.

De fullständiga ansökningarna genomgår en myndighetsintern granskning. Därtill inhämtas vetenskapliga experters bedömningar av ansökningarnas vetenskapliga kvalitet. Beslut om tilldelning av forskningsmedel meddelas i november 2019.

## **Steg 2 – Fullständig forskningsansökan**

I steg 2 bjuds ett urval av de sökande från steg ett att skicka in en fullständig forskningsansökan till MSB. Utmaningar för ett sammanhängande totalförsvaret steg 2 öppnar den 8 juli 2019.

Fullständiga ansökningar ska vara MSB tillhanda **senast den 16 september**.

Den fullständiga forskningsansökan ska bestå av följande:

- En projektbeskrivning á max 8 sidor (Georgia 10,5 eller motsvarande storlek på typsnitt) som utvecklar och fördjupar idéskissen från steg 1
- En beskrivning av hur forskningsresultaten ska nyttiggöras
- Beskrivning av forskningsmiljö (max 2 sidor)
- CV med publikationslista för huvudsökande, som är disputerad och tillhör ett svenskt lärosäte eller forskningsinstitut (max 7 sidor)
- CV för samtliga medsökande (max 2 sidor/medsökande)
- Projektbudget bifogas i Excelfil, som övrig bilaga. Den ska innehålla följande poster:
  - Lönekostnader - Ange uppgift för lönekostnader per person.
  - Övriga kostnader - specificerar de övriga kostnader som kommer att uppstå i projektet. Specificera på olika kostnadsslag som till exempel resekostnader, traktamenten eller kostnader för kommunikation/spridning.

Sammanlagda summor inklusive påslag för OH och sociala avgifter utgör det totala sökta beloppet.

### **Att tänka på:**

- MSB ger full kostnadstäckning för direkta kostnader kopplat till forskningsprojektet. Ange den procentsats för OH-påslag som ditt lärosäte/institut tillämpar
- MSB finansierar inte datorer. Utrustning finansieras endast i särskilda fall. Lokalkostnader för arbetsrum ska vara inkluderade i OH-påslag.
- Det är viktigt att notera att alla handlingar som kommer in till MSB är offentliga och en kopia på din ansökan kan komma att lämnas ut om någon begär det. Om en ansökan syftar till forskning som helt eller delvis skyddas av sekretess måste ansökan formuleras på ett vis så att sekretesskyddade uppgifter inte riskerar att röjas.

### **MSB:s formella krav på forskningsansökningar är att:**

- Huvudsökande ska vara disputerad och tillhöra ett svenskt lärosäte eller forskningsinstitut.
- Projektansvarig forskare ska arbeta minst 15 % i projektet.
- Medsökande i projektet som finansieras av MSB ska arbeta minst 10 % av en heltidstjänst i projektet under den tid de ingår i projektet.
- Ansökan ska vara godkänd av firmatecknare vid lärosäte eller forskningsinstitut.
- Samtliga sökande måste godkänna hantering av personuppgifter i enlighet med GDPR.

Ofullständig ansökan beaktas ej.

### **Kriterier för granskning**

Beredningen av inkomna intresseanmälningar och ansökningar hålls samman av en MSB-intern beredningsgrupp där sakkunniga handläggare ingår. I steg 2 granskas ansökningarna även av extern vetenskaplig expertis.

Följande kriterier kommer att tillämpas:

1. Behovsbaserad forskning – Forskningen ska utgå från identifierade problem, utmaningar eller frågeställningar inom området.
2. Ömsesidighet – Det är MSB:s strävan att etablera långsiktiga, förtroendefulla relationer med forskningsutövare. Dialog mellan forskare, beställare och användare ska vara ett naturligt inslag i satsningen.
3. Tillämpning av resultat – Forskningssatsningen bör betona kommunikation och kontakt med avnämare som kan nyttja forskningsresultaten. Av idéskissen ska framgå hur man inom satsningen ska inrikta samarbetet med potentiella intressenter.
4. Vetenskaplig kvalitet – I granskningen av ansökans vetenskapliga kvalitet bedöms nyhetsvärde, problem, metod, kommunikation och sökandes kompetens.

Att väga samman vetenskaplig kvalitet och nytta är en del i MSB:s strävan att identifiera forskning med störst potential. I de situationer där två ansökningar bedöms lika, sett till behov och relevans, ska vetenskaplig kvalitet prioriteras.

## Mer information

Information om MSB:s forskningsverksamhet finns på: [www.msb.se/forskning](http://www.msb.se/forskning)

För ytterligare vägledning kring utlysningen, se följande publikationer:

- *Investering i kunskap för ett säkrare samhälle*, MSB:s strategi för forskning och utveckling 2019-2022

## Kontaktpersoner

Johan Berglund, Forskningssamordnare, 010-240 41 61, epost:  
[johan.berglund@msb.se](mailto:johan.berglund@msb.se)

Jenny Selrot, Forskningssamordnare, 010-240 51 22, epost:  
[jenny.selrot@msb.se](mailto:jenny.selrot@msb.se)